

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

ПОЛТАВА 2025

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(30 жовтня 2025 р., м. Полтава) / Полтавський державний аграрний університет.
Полтава: ПДАУ, 2025. Т. 2. 921 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБЄЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛПЄСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

© Автори, 2025

© Кафедра обліку і оподаткування, 2025

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

ГОЛУБ ТЕТЯНА, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ПРИЙДАК ТЕТЯНА**, к.е.н., доцент,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СЕРЕДОВИЩА В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

У сучасних умовах трансформації глобальної економіки та зростання ролі знань як стратегічного ресурсу, гранти посідають провідне місце серед інструментів фінансової підтримки соціально значущих ініціатив. Грант розглядається як форма безоплатної та безповоротної фінансової допомоги, що надається фізичним або юридичним особам - як вітчизняним, так і іноземним - для реалізації визначених проєктів у сферах освіти, науки, культури, охорони здоров'я чи суспільного розвитку. Ключовою вимогою грантового фінансування є цільовий характер використання коштів та обов'язковість звітування перед грантодавцем, що забезпечує прозорість та ефективність розподілу ресурсів.

Законодавче підґрунтя функціонування грантів в Україні визначається, зокрема, Законом України «Про внесення змін до деяких законів України з метою підтримки наукової і науково-технічної діяльності», який регламентує порядок надання грантів на конкурсних засадах. Згідно з ним, грант є безповоротною передачею фінансових або матеріальних ресурсів для реалізації наукових і дослідницьких проєктів, визначених умовами грантодавця.

За джерелами походження гранти поділяють на державні та приватні. Державні гранти фінансуються з бюджету та спрямовуються на реалізацію програм розвитку освіти, науки, культури, спорту або підприємництва. Приватні гранти, своєю чергою, походять від фондів, корпорацій, міжнародних організацій чи благодійних структур і характеризуються більшою гнучкістю, швидкістю прийняття рішень і варіативністю напрямів фінансування.

У системі вищої освіти грантові програми є одним із ключових механізмів забезпечення сталого розвитку закладів, оскільки дозволяють фінансувати нерентабельні, але суспільно значущі проєкти. В європейській практиці гранти становлять невід'ємну частину фінансової стратегії університетів, забезпечуючи підтримку програм у галузях STEM, гуманітарних наук, охорони здоров'я, цифрових технологій і професійного розвитку. Грантові ресурси дозволяють вишам залучати зовнішні інвестиції, диверсифікувати джерела фінансування, підвищувати конкурентоспроможність на освітньому та науковому ринках.

Особливе значення гранти мають для розвитку науково-дослідної діяльності, адже вони створюють фінансову основу для проведення інноваційних досліджень, реалізації стартапів, розробки технологічних продуктів і міжнародного співробітництва. Грантові кошти стимулюють інтеграцію українських науковців у глобальний дослідницький простір, сприяють підвищенню кваліфікації молодих учених, формуванню нових наукових шкіл та реалізації міждисциплінарних проєктів.

Облік грантів становить важливу складову фінансово-господарської діяльності більшості організацій, зокрема неприбуткових, освітніх і науково-дослідних установ. Грант розглядається як форма безповоротної (безвідкличної) фінансової допомоги, що надається на реалізацію певного проєкту або програми. Такий механізм фінансування є ефективним інструментом стимулювання соціально, економічно чи науково значущих ініціатив, сприяючи розвитку різних секторів суспільного життя.

В українській практиці грантова підтримка охоплює широкий спектр напрямів - від розвитку громадянського суспільства, підтримки малого та середнього бізнесу, переробних підприємств, інновацій і стартапів - до спеціальних програм для жінок, ветеранів, молоді, а також для підвищення рівня освіти й розвитку науки [2].

Таким чином, грантове фінансування виступає не лише джерелом ресурсного забезпечення освітньої та наукової діяльності, а й каталізатором соціально-економічного розвитку. Воно підвищує автономність закладів освіти, стимулює ефективне управління ресурсами, підтримує академічну мобільність та міжнародну інтеграцію, що загалом формує передумови для інноваційного поступу України в сучасному світі.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законів України з метою підтримки наукової і науково-технічної діяльності : Закон України від 01 грудня 1998 р. № 285-XIV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-14#Text> (дата звернення 23.10.2025).
2. Кобеля-Звір М. Я. Основні підходи до визначення поняття гранту. *Київський економічний науковий журнал*. 2023. № 2. С. 16 - 21.
3. Грант : керівництво до дії : посібник / Ващук О., Торбас О., Лемещенко-Лагода В., Сімахова А., Мандич А. За заг. ред. Лемещенко-Лагода В., Сухих А.; Рада молодих учених при МОН. Запоріжжя : ФОП Однорог Т. В., 2024. 114 с.
4. Константюк Н. Теоретичні аспекти фінансової диверсифікації вищих навчальних закладів. ELARTU - Інституційний репозитарій ТНТУ імені Івана Пулюя. 2024. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18048/2/ConfFMNES_2016_Konstantiuk_N-Theoretical_aspects_of_19-21.pdf.
5. Константюк, Н. Теоретичні аспекти фінансової диверсифікації вищих навчальних закладів. ELARTU : Інституційний репозитарій Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя. 2024. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua> (дата звернення 23.10.2025).
6. Золоторевський А. Ключові аспекти грантів у фінансовій системі закладів вищої освіти. 2023. URL: <https://www.grantsense.com.ua/blogs/shho-take-granti-i-komu-voni-potribni> (дата звернення 23.10.2025).
7. Прийдак Т. Б., Лега О. В., Яловега Л. В. Основні підходи до визначення поняття гранту. Актуальні питання розвитку економіки : світові та національні аспекти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 21 травня 2024 р.). Умань : Візаві, 2024. С. 205 - 208.

Наукове видання

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»

Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

30 жовтня 2025 р.

м. Полтава

Відповідальна за випуск, головний редактор:

ЛЕГА ОЛЬГА, к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка:

ЛЕГА ОЛЬГА, УЛЬЗУТУЄВА АЛІНА, ШАБАТЬКО АННА

*Матеріали представлені в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей. Всі матеріали перевірено на оригінальність тексту на онлайн сервісах пошуку плагіату. До публікації приймалися тези, в яких відсоток авторського тексту становить не менше 65 %.

